

Co s tím?

Ministerstvo životního prostředí na tuto situaci reagovalo předložením Národního programu snižování emisí ČR. Z něj, mimo jiné, vyplývá, že nejpozději do konce roku 2008 vznikne novela zákona o ovzduší, ve které budou stanoveny emisní i technické parametry pro malé stacionární spalovací zdroje, aby tak bylo omezeno znečišťování ovzduší i z těchto spalovacích zařízení tedy i z domácích kamen či kotlů pro ústřední vytápění. Spalovací zařízení, která nebudou limity splňovat, nebude povoleno po 1. lednu 2014 používat. Stejně tak se postupně zpřísní požadavky na kvalitu paliv, nekvalitní paliva tak do roku 2014 zmizí z trhu, takže si je lidé ani nebudou mít možnost koupit. Rovněž ekologická daňová reforma motivuje občany k vytápění čistšími palivy: biomasou, tepelnými čerpadly či zemním plynem.

Z Operačního programu Životní prostředí je možné čerpat finanční podporu na snížení energetických ztrát veřejných budov (tedy například zateplování škol, apod.) či výměnu topného systému. Tento systém je založený na obnovitelných zdrojích (především biomase či tepelných čerpadlech), případně využívající kvalitních paliv (jako např. zemního plynu). MŽP chystá obdobné dotační tituly i pro jednotlivé domácnosti.

Odpovědnost obce

Značný díl odpovědnosti a pravomocí je ovšem na obcích a jejich představitelích. Kromě toho, že obce mohou čerpat výše zmíněné dotace, mohou také samy účinně přispět ke snížení znečišťování ovzduší. Obce mohou svými vyhláškami upravit pravidla pro spalování rostlinného materiálu, což je významné pro kvalitu ovzduší především v jarních a podzimních měsících.

V zimě se zase kladně projeví, když obec využije svého práva a vyhláškou zakáže používání některých kvalitních paliv (např. energetické hnědé uhlí, uhelné kaly, či lignit). Obce mají zároveň pravomoc kontroly dodržování vlastních vyhlášek, ale i požadavků zákona o ochraně ovzduší (například zda lidé nepálí domovní odpad a provozují spalovací zařízení tak, jak doporučuje výrobce) a logicky také mohou za porušení těchto povinností ukládat pokuty. Velký význam má také městská zeleň, která mimo jiné produkuje kyslík a zachycuje prachové částice a různé nečistoty. Na zpracování dokumentace k městské zeleni poskytuje finanční podporu MŽP, na výsadbu stromů například Nadace Partnerství.

Odpovědnost občanů

Je nutné přemýšlet nad tím, co spalují a v jakém spalovacím zařízení. Zároveň s tím je nutné si uvědomit, že to, co spálím, opět dýchám já, celá rodina, sousedé. Kromě nepříjemných pachových vjemů, negativního ovlivnění kvality bydlení a případně i cestovního ruchu v obci, je třeba mít na mysli především řadu souvisejících závažných účinků na lidské zdraví. Ekonomická stránka věci je zanedbatelná v porovnání se zdravotními riziky, zvláště, když existuje možnost finanční podpory „zdravějších“ způsobů vytápění. Máte-li zahradu, nezapomeňte na stromy. Koruna stromu zachytí desetkrát více prachu než stejná plocha trávníku a proto se podílejte i na jejich výsadbě a údržbě v místě bydliště.

Další informace:

Stránky věnované souvislostem vytápění a znečištění ovzduší: <http://www.env.cz/vytapeni>

Stránky Operačního programu Životní prostředí: <http://www.opzp.cz>

Stránky Státního fondu životního prostředí: <http://www.sfzp.cz>

Program Nadace Partnerství Strom života: <http://www.stromzivota.cz>